

Volwassenenonderwijs

**Onderwijssecretariaat van de
Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap v.z.w.**

Leerplan MODULAIRE OPLEIDING

Studiegebied	Grafische technieken
Opleiding	Elektronische paginaopmaak (DTP) en multimedia
Onderwijsvorm/ Graad	TSO3

Bestelnummer: **0/3/2003/102**

LEERPLAN TECHNISCH SECUNDAIR ONDERWIJS

STUDIEGEBIED	<i>Grafische technieken</i>
<i>Modulaire OPLEIDING</i>	<i>Elektronische paginaopmaak (DTP) en multimedia</i>

1 BEGINSITUATIE

De cursisten voldoen aan de per decreet vastgelegde voorwaarden.

2 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

De opleiding elektronische paginaopmaak (DTP) en multimedia heeft tot doel vakbekwame technici te vormen die in staat zijn om:

- foto's in te scannen, te corrigeren en te bewerken om toe te voegen aan een publicatie, te publiceren op internet of af te drukken
- illustraties te tekenen en te optimaliseren opdat ze gepubliceerd kunnen worden
- volledige publicaties op te zetten waarin foto's en illustraties worden verwerkt
- websites te creëren waarin zowel scriptingtechnieken als animaties worden verwerkt
- animaties voor CD-producties aan te maken
- videobewerking via de computer toe te passen

3 SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

Zie verder per leerstofonderdeel aangeduid. De specifieke doelstellingen zijn onderverdeeld in basis- en uitbreidingsdoelstellingen.

Basisdoelstellingen (B) moeten door nagenoeg alle leerlingen bereikt worden, ze vormen de criteria voor het slagen.

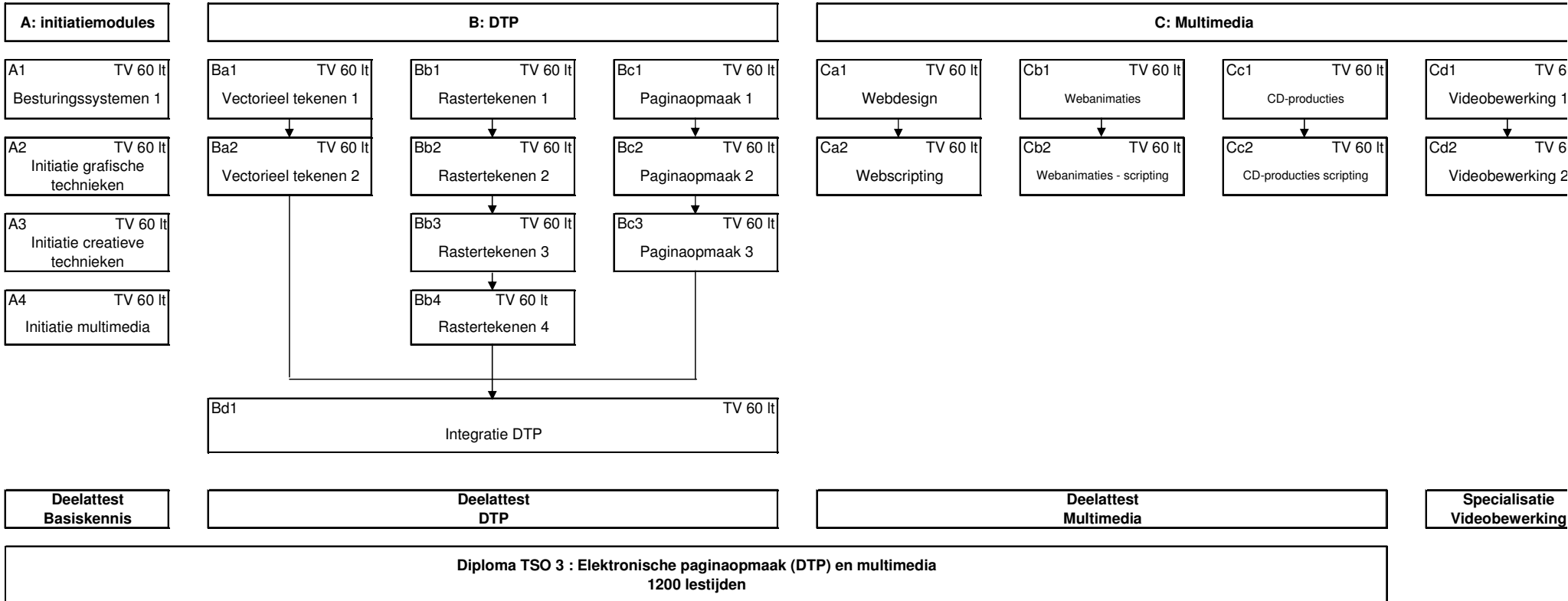
Uitbreidingsdoelstellingen (U) leiden tot gedifferentieerd werken, ze kunnen niet verplicht worden voor alle leerlingen.

4 ALGEMENE METHODOLOGISCHE WENKEN

Zie verder per vak aangebracht.

5 STRUCTUUR

Elektronische paginaopmaak (DTP) en multimedia - TSO3

Inhoudstafel

1	MODULE BESTURINGSSYSTEMEN 1	9
2	MODULE INITIATIE GRAFISCHE TECHNIEKEN	13
3	MODULE INITIATIE CREATIEVE TECHNIEKEN	18
4	MODULE MULTIMEDIA 1	22
5	MODULE VECTORIEEL TEKENEN 1	26
6	MODULE VECTORIEEL TEKENEN 2	31
7	MODULE RASTERTEKENEN 1	36
8	MODULE RASTERTEKENEN 2	41
9	MODULE RASTERTEKENEN 3	44
10	MODULE RASTERTEKENEN 4	49
11	MODULE PAGINAOPMAAK 1	53
12	MODULE PAGINAOPMAAK 2	57
13	MODULE PAGINAOPMAAK 3	60
14	MODULE INTEGRATIE DTP	65
15	MODULE WEBDESIGN	69
16	MODULE WEBSRIPTING	73
17	MODULE WEBANIMATIES	77
18	MODULE WEBANIMATIES - SCRIPTING	82
19	MODULE CD-PRODUCTIES	86
20	MODULE CD-PRODUCTIES SCRIPTING	91
21	MODULE VIDEOBEWERKING 1	95
22	MODULE VIDEOBEWERKING 2	100

23 COLOFON.....104

1 Module Besturingssystemen 1

1.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

1.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Besturingssystemen 1' leert de cursist de basiselementen van een besturingssysteem.

De cursist leert de basisvaardigheden door middel van oefeningen. Hij leert de basiselementen gebruiken in functie van de beoogde toepassingssoftware en de gegevens die daarmee kunnen worden aangemaakt.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist elementaire functies van een besturingssysteem gebruiken.

1.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

1.4 Doelstellingen

De cursist kan

- doel en nut van een besturingssysteem uitleggen
- besturingssystemen beschrijven
- een eenvoudige standaardinstallatie en configuratie van een besturingssysteem uitvoeren
- bestanden beheren
- programma's beheren
- de multi-user en multi-taskingmogelijkheden op een stand alone computer aanwenden
- de multimedia-mogelijkheden van een besturingssysteem gebruiken
- de helpfunctie hanteren

1.5 Leerinhouden

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Doel en nut van een besturingssysteem uitleggen Besturingssystemen beschrijven	Besturingssystemen <ul style="list-style-type: none"> • doel • nut • componenten • overzicht huidige besturingssystemen • verschillen
Een eenvoudige standaardinstallatie en configuratie van een besturingssysteem uitvoeren De multi-usermogelijkheden op een stand-alone computer aanwenden	Besturingssysteem <ul style="list-style-type: none"> • standaardinstallatie • configuratie • componenten bijvoegen • printers installeren • stuurprogramma's zoeken op en downloaden van het internet • gebruikersprofielen
Bestanden beheren	Bestandsbeheer <ul style="list-style-type: none"> • kopiëren en verplaatsen • formatteren • diskettes kopiëren • bestandstypes • selectie van bestanden • verschillende weergaven • verwijderen van bestanden • zoeken naar bestanden
Programma's beheren De multi-taskingmogelijkheden op een stand-alone computer aanwenden	Toepassingssoftware <ul style="list-style-type: none"> • installatie • de-installatie • beheer: <ul style="list-style-type: none"> ○ snelkoppelingen ○ programmagroepen • multi-tasking <ul style="list-style-type: none"> ○ statische gegevensuitwisseling ○ verschillende vensters
De multimediamogelijkheden van een besturingssysteem gebruiken	Multimedia <ul style="list-style-type: none"> • begrip • apparatuur • verschillende dragers • software
De helpfunctie hanteren	Helpfunctie

1.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector

1.7 Methodologische wenken

- Deze module moet zo praktijkgericht mogelijk worden opgevat. Dit houdt in dat er vele oefenmomenten worden voorzien waarin de cursist de aangeleerde opties kan ervaren.
- Zelfredzaamheid is hierbij een attitude die centraal staat. Het is de bedoeling dat de cursisten na een bondige uitleg zelf aan de slag kunnen. Op dat moment zal de leraar moeten coachen.
- Het efficiënt leren gebruiken van de helpvoorzieningen, aangeboden in elk modern professioneel pakket, bevordert sterk de zelfredzaamheid van de cursist en wordt dus sterk aanbevolen.
- Bij het wijzigen van de systeeminstellingen van de pc moet men met de nodige omzichtigheid te werk gaan. Veiligheidshalve neemt men vooraf een back-up van de belangrijkste systeembestanden.

1.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

1.9 Bibliografie

BOTT E., Alles over Windows Me, Special Edition, Addison-Wesley NL
CUYPERS E., VAN DEN BROECK E., Windows 2000, Standaard uitgeverij MIM, 2000
DE WILDE O., Basishandleiding Windows ME, Bijleveld Pers
DECUYPER L., Windows 98, Uitgeverij De Clerck, 1999
KASSENAAR P., Windows XP van start tot finish, Academic Service, 2002
RATHBONE A., KASSENAAR P., Basiscursus Windows XP, Academic Service
RATHBONE A., Microsoft Windows XP voor Dummies, Addison-Wesley NL
TANENBAUM, Moderne Operating Systems, Academic Service

2 Module Initiatie grafische technieken

2.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

2.2 Situering van de module in de opleiding

In deze module leert de cursist alle fasen, mogelijkheden en stappen het productieproces kennen.

2.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

2.4 Doelstellingen

De cursist

- kent de verschillende stappen in een grafisch productieproces
- kan een ontwerp beoordelen en aanpassen naar technische uitvoerbaarheid
- kent het toepassingsgebied van de verschillende DTP-programma's
- heeft inzicht in invoer en uitvoer en de relatie hier tussen
- heeft inzicht in de verschillende print- en druktechnieken
- kent de basisprincipes van de kleurenleer en de kleurensystemen
- kent de verschillende afwerkings- en veredelings technieken

2.5 Leerinhouden module “Initiatie grafische technieken”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Kent de verschillende stappen in een grafisch productieproces	Overzicht grafisch productieproces <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiding • pre-press • druk & afwerking
Kan een ontwerp beoordelen en aanpassen naar technische uitvoerbaarheid	Ontwerp <ul style="list-style-type: none"> • briefing • ruwe schets • presentatieschets • kwaliteitscriteria
Kent het toepassingsgebied van de verschillende DTP-programma's	Toepassingsgebied van <ul style="list-style-type: none"> • beeldverwerkingssoftware • tekst- en paginaopmaaksoftware • vectoriële tekensoftware
Heeft inzicht in invoer en uitvoer en de relatie hier tussen	In- en uitvoer <ul style="list-style-type: none"> • beeldformaat • resolutie • lijnwerk, halftoon, kleur • compressie • pixelgrootte • bestandsgrootte • bitmapstructuur: 8, 24 of 32 bits • rasterliniatuur
Heeft inzicht in de verschillende print- en druktechnieken	Print- en druktechnieken <ul style="list-style-type: none"> • hoogdruk • diepdruk • offset • zeefdruk • digitaal printen
Kent de basisprincipes van de kleurenleer en de kleursystemen	Invloed van kleur <ul style="list-style-type: none"> • fysieke kleurverwerking • psychologie kleurverwerking • culturele kleurverwerking • politieke kleurverwerking • traditionele kleurverwerking • creatieve kleurverwerking • kleur in marketing Kleur in prepress en druk <ul style="list-style-type: none"> • waarnemen van kleuren • mengen van kleuren • kleurcommunicatie (RGB, CMYK, pantone) • drukken in kleur Kleurharmonie en –contrast

	<ul style="list-style-type: none"> • kleurharmonie • contrast • kleurindrukken en optische kleurmenging
Kent de verschillende afwerkings- en veredelingsstechnieken	<p>Afwerkings- en veredelingsstechnieken</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieten • perforeren • rillen, ritsen en snijden • vouwen • lijmen • gebonden drukwerk

2.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (zeker voor de kennismaking met de verschillende software-pakketten)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel

2.7 Methodologische wenken

- De bedoeling van deze module is de cursist praktisch kennis te laten maken met de praktische aspecten van de grafische vormgeving. Daarom is het belangrijk dat vooral aandacht wordt besteed aan praktische toepassingen.
- Een bezoek aan een drukkerij zorgt ervoor dat de cursist kennis kan maken met de verschillende stappen in het productieproces.

2.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

2.9 Bibliografie

Annelize van Dijk, Het DTP Handwoordenboek, Andree

Robin Williams, The non-designer's design book, Peachpit Press

Luanne Seymour Cohen, Design Essentials,

Robin Williams, The non-designer's type book: insights and techniques for creating professional-level type, Peachpit Press

Leatrice Eiseman, Pantone guide to communicating with color, Design books

Leatrice Eiseman, Colors for your every mood, Design books
Mark Beach & Erik Kenly, Getting it printed, North Light Books

3 Module Initiatie creatieve technieken

3.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

3.2 Situering van de module in de opleiding

In deze module leert de cursist de basisregels van een goed ontwerp.

3.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

3.4 Doelstellingen

De cursist

- kent de basisregels van de typografie
- kent de basisregels van lay-out
- kan een grafisch gegeven ontwerpen en presenteren in functie van de doelgroep of het thema

3.5 Leerinhouden module “Initiatie creatieve technieken”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Kent de basisregels van de typografie	<p>Typografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapitaal, onderkast, klein kapitaal en initiaal • lettergrootte • letteropmaak • lettertype • schreefletters en schreefloos • letterclassificatie • letterbreedte • letterspatie • letterkeuze • lettercombinaties <p>Regels en alinea's</p> <ul style="list-style-type: none"> • regellengte • regelafstand • uitlijning • ...
Kent de basisregels van lay-out	<p>Principes voor een aantrekkelijke lay-out</p> <ul style="list-style-type: none"> • nabijheid • lijning • contrast • herhaling <p>Paginaopmaak (U)</p> <ul style="list-style-type: none"> • bladspiegel • zetspiegel • kolommenzetwerk • stramien <p>Elementen in de lay-out</p> <ul style="list-style-type: none"> • lijnen • kaders • titels en ondertitels
Kan een grafisch gegeven ontwerpen en presenteren in functie van de doelgroep of het thema	<p>Projectwerk</p> <ul style="list-style-type: none"> • ontwerpen en presenteren in functie van doelpubliek of thema rekening houdend met typografische en lay-out regels en dit digitaal of conventioneel

3.6 Minimale materiële vereisten

In principe kan deze module gegeven worden in een klaslokaal zonder specifieke materiële vereisten. Indien er voor wordt gekozen om de projecten reeds in beperkte mate te laten uitwerken kunnen de volgende items worden aanbevolen:

Aanbevolen

- computerklas
- printer
- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel

3.7 Methodologische wenken

- De module kan zich zowel richten tot websitebouwers die een grafisch goed in mekaar zittende website willen ontwerpen als tot grafische vormgevers die een visitekaartje of tijdschrift via de drukpers willen laten afdrukken.
- De cursist moet leren om zelf goede ontwerpen te maken. Afhankelijk van het doelmedium: papier of digitaal kan de aanpak, de middelen verschillen. Best wordt projectmatig gewerkt waarbij de typische lay-out tips die op het project van toepassing zijn uitgebreid worden besproken en in soortgelijke voorbeelden worden getoond.
- Een goede tip: maak een voorbeeldlijst met goede en slechte voorbeelden. Zo leert de cursist zelf de basislay-out tips afleiden.

3.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

3.9 Bibliografie

Annelize van Dijk, Het DTP Handwoordenboek, Andree

Robin Williams, The non-designer's design book, Peachpit Press

Luanne Seymour Cohen, Design Essentials,

Robin Williams, The non-designer's type book: insights and techniques for creating professional-level type, Peachpit Press

Leatrice Eiseman, Pantone guide to communicating with color, Design books

Leatrice Eiseman, Colors for your every mood, Design books

Mark Beach & Erik Kenly, Getting it printed, North Light Books

4.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

4.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Multimedia 1' worden de mogelijkheden van multimedia aangeleerd.

De cursist leert de begrippen van multimedia. Hij leert de vaardigheden door middel van een aantal oefeningen.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist multimediamateriaal verzamelen en bewerken.

4.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

4.4 Doelstellingen

De cursist kan

- doel en nut van multimedia uitleggen
- technieken voor het digitaliseren en creëren van beeld en geluid beschrijven
- in- en uitvoerapparatuur aansluiten en gebruiken
- beelden verzamelen, digitaliseren, bewerken en vastleggen
- geluid verzamelen, digitaliseren, bewerken en vastleggen
- tekst verzamelen, digitaliseren, bewerken en vastleggen
- de helpfunctie hanteren

4.5 Leerinhouden “Multimedia 1”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan	
Doel en nut van multimedia uitleggen;	<p>Het begrip multimedia</p> <ul style="list-style-type: none"> • doel en nut • toepassingsgebieden: bedrijfsleven, interactieve informatiezuilen, catalogi, onderwijs,... • soorten multimediaproducten: diashows, audio, video, animaties,... • productieproces bij het ontwikkelen van multimedia producten • aandachtspunten bij het opzetten van een multimediale productie: soorten beroepen, wettelijke beperkingen,...
Technieken voor het digitaliseren en creëren van beeld en geluid beschrijven;	<p>Aanmaak, in- en uitvoer van digitale materialen</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestandsformaten <ul style="list-style-type: none"> ○ schermresolutie ○ bitdiepte (audio en video) ○ audiofrequentie ○ compressie ○ recente ontwikkelingen • apparatuur <ul style="list-style-type: none"> ○ soorten en eigenschappen van: scanner, digitale camera, videocamera, audio- en videorecorder,... ○ technische vereisten voor multimediale toepassingen ○ omzetting analoog-digitaal • software <ul style="list-style-type: none"> ○ soorten multimediasoftware • media <ul style="list-style-type: none"> ○ audio CD, foto CD, CD-rom, DVD,... ○ videomateriaal ○ film
Beelden verzamelen, digitaliseren, bewerken en vastleggen; In- en uitvoerapparatuur aansluiten en gebruiken;	<p>Beeldverwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • methoden om beelden te verzamelen: <ul style="list-style-type: none"> ○ bestaande gedigitaliseerde beelden opzoeken, ○ digitaliseren van beelden • eenvoudige bewerkingen uitvoeren op gedigitaliseerde beelden • afgewerkte beelden in verschillende formaten opslaan • beginselen van het digitaliseren, bewerken en opslaan van bewegende beelden
Geluid verzamelen, digitaliseren, bewerken en vastleggen; In- en uitvoerapparatuur aansluiten en	<p>Audiomateriaal</p> <ul style="list-style-type: none"> • methoden om geluiden te verzamelen: <ul style="list-style-type: none"> ○ bestaande gedigitaliseerde geluiden

gebruiken;	<ul style="list-style-type: none"> o opzoeken <ul style="list-style-type: none"> o digitaliseren van geluid via specifieke hard- en software • beginselen van het maken van muziek via midi-hardware en software • eenvoudige bewerkingen uitvoeren op gedigitaliseerde geluiden • afgewerkte digitale geluiden in verschillende formaten opslaan
Tekst verzamelen, digitaliseren, bewerken en vastleggen ; In- en uitvoerapparatuur aansluiten en gebruiken	<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • creatie van (artistieke) teksten • teksten inscannen, herkennen en digitaliseren
De helpfunctie hanteren.	Helpfunctie

4.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas uitgerust met de nodige multimedievoorzieningen:
 - geluidskaarten
 - CD-ROM speler
 - geluidsboxen of hoofdtelefoons
 - microfoons
- printer
- internettoegang tot inter
- netwerk
- digitaal fototoestel
- enkele CD-Writers

Aanbevolen

- dataprojector
- digitale camera
- firewire-kaartjes
- videorecorder
- TV

4.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.

- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

4.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

4.9 Bibliografie

BIJLSMA A., Handboek multimedia, ICT-studiereeks, Academic Service
 DOUCETTE M., Digitale beelden voor dummies, Addison-Wesley Nederland
 ENGLAND E., FINNEY A., Het managen van multimediaprojecten, Addison-Wesley Nederland
 MANSVELDERS E., Digitale fotografie, Academic Service, 2002
 OLIJ E., Photo-paint in beeld, Addison-Wesley Nederland
 PAVIE O., Scannen en bewerken van beelden in een notepad, Addison-Wesley Nederland
 VAN KEMPEN R., Praktijkboek scannen en beeldverwerking, Sybex NL
 VAN LIEROP F., Digitale Videobewerking met de pc, Academic Service, 2002
 VENEMA B., Videobewerking op de PC in 10 minuten, Pearson Education Uitgeverij
 VERVAEKE L., Programmerend denken met multimedia, IT concept, Oud-Heverlee, 2001
 VERVAEKE L., Van multimedia aanmaak tot website bouw, IT concept, Oud-Heverlee, 2001
 VERVAEKE L., Van Lingo naar Shockwave, IT concept, Oud-Heverlee, 2002

5 Module Vectorieel tekenen 1

5.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

5.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Vectorieel tekenen 1' worden de grondbeginselen van het vectorieel tekenen aangeleerd.

De cursist leert de elementaire begrippen van het vectorieel tekenen. Hij leert de basisvaardigheden door middel van een aantal eenvoudige oefeningen.

5.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

5.4 Doelstellingen

De cursist kan

- doel en nut van een vectorieel tekenpakket uitleggen;
- invoerapparatuur in functie van het vectorieel tekenpakket gebruiken;
- basisentiteiten tekenen;
- coördinatenstelsels gebruiken;
- een vectoriële tekening aanmaken en afwerken;
- lagen hanteren;
- opvulpatronen en lijntypes gebruiken;
- documenten afdrukken;
- bestanden in verschillende formaten opslaan en opvragen;
- de helpfunctie hanteren.

5.5 Leerinhouden “Vectorieel Tekenen 1”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Doel en nut van een vectorieel tekenpakket uitleggen	Software situeren binnen DTP/multimedia omgeving
Invoerapparatuur in functie van het vectorieel tekenpakket gebruiken	Invoerapparatuur <ul style="list-style-type: none"> • scantechnieken voor tekst en beeld
Basisentiteiten tekenen	Basisvormen <ul style="list-style-type: none"> • ellips • rechthoek • veelhoek • ster • ...
Coördinatenstelsels gebruiken	X en y coördinaten Hulpmiddelen <ul style="list-style-type: none"> • hulplijnen • raster • zoomen • uitlijnen van voorwerp • ...
Een vectoriële tekening aanmaken en afwerken	Afbeeldingseigenschappen <ul style="list-style-type: none"> • kleurmodellen: grijswaarden, RGB, CMYK • afbeeldingsgrootte Tekst <ul style="list-style-type: none"> • tekst invoegen • tekstopmaak: grootte, lettertype, interlinie, spatiëring, ... • kolommen • omzetten naar pad • ... Pagina-instelling Marges <ul style="list-style-type: none"> • eigen formaten • bladspiegel, zetspiegel Paden <ul style="list-style-type: none"> • bézierpaden • bewerken van krommen • tekst op krommen • vrije vorm met bézierpaden Effecten <ul style="list-style-type: none"> • transparantie en schadueffecten • artistieke effecten • vervormeffecten

	Converteren van rasterafbeelding naar vectorieel
Lagen hanteren	Lagen en sublagen <ul style="list-style-type: none"> • aanmaken • verwijderen • dupliceren • koppelen • groeperen • ordenen • verenigen • ...
Opvulpatronen en lijntypes gebruiken;	Opvulpatronen <ul style="list-style-type: none"> • patroonvullingen • verlooptinten radiaal, lineair en het verloopnet • egalen Lijntypes: verstrooiing, pijlen en stippellijnen <ul style="list-style-type: none"> • pen en penseel • kleuren Kleurmodellen <ul style="list-style-type: none"> • RGB • CMYK • Grijswaarden • Pantonekleuren • ... Aanmaak van kleuren <ul style="list-style-type: none"> • manueel (schuifbalken) • pipet
Documenten afdrukken;	Printerinstellingen
Bestanden en verschillende formaten opslaan en opvragen;	Bestandsformaten <ul style="list-style-type: none"> • EPS • PDF • illustrator
De helpfunctie hanteren	Helpfunctie

5.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

5.7 Methodologische wenken

- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Meer nog: men moet de cursisten aanleren om zelf materiaal te digitaliseren via scanner of digitale fotografie. Vervolgens kan dit materiaal verwerkt worden in opdrachten.

5.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden ter beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang

onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.

- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

5.9 Bibliografie

BAIN S., CorelDraw 10: The Official Guide, McGraw-Hill

VAN DUUREN B., CorelDRAW 10 handboek, Addison-Wesley Nederland

CARLA ROSE, Illustrator in 24 uur, Sams

SHARON STEUER, Illustrator WOW book/Peachpit Press

LUANNE COHEN, Design essentials Photoshop & Illustrator, Adobe Press

6 Module Vectorieel tekenen 2

6.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

6.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Vectorieel tekenen 2' worden de meer uitgebreide mogelijkheden van het vectorieel tekenen aangeleerd en inge oefend.

Bij het beëindigen van deze module beheerst de cursist het 2D-tekenen in een vectorieel tekenpakket en kan hij dat pakket met een gebruikersbibliotheek uitbreiden.

6.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kent de elementaire basisbegrippen en de basisvaardigheden van het vectorieel tekenen.

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Vectorieel tekenen1'.

6.4 Doelstellingen

De cursist kan

- de configuratie van het pakket en een tekening instellen
- een symbolenbibliotheek opstellen en ordenen
- tekeningen dynamisch aan elkaar koppelen
- een afdruklay-out opstellen
- opvulpatronen en lijntypes definiëren
- menu's, werkbalken en sneltoetsen ontwerpen en aanpassen
- tussen twee- en driedimensionele tekeningen een onderscheid maken
- beelden digitaliseren

6.5 Leerinhouden “Vectorieel Tekenen 2”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
De configuratie van het pakket en een tekening instellen	Configuratie <ul style="list-style-type: none"> • programmavoorkeuren instellen
Een symbolenbibliotheek opstellen en ordenen	Aanmaak symbolenbibliotheek
Tekeningen dynamisch aan elkaar koppelen;	Koppeling doorlas, knip, samenvoeg, verbind en uitsnedetechniek.
Een afdruklay-out opstellen	Pagina-instellingen <ul style="list-style-type: none"> • marges • eigen formaten • bladspiegel, zetspiegel
Opvulpatronen en lijntypes definiëren;	<p>Verschillende effecten</p> <ul style="list-style-type: none"> • transparantie • schaduweffecten • ... <p>Werken met lagen</p> <p>Alineatekst in een grafisch object</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekstkaders maken • tekstomloop • tekstkaders koppelen • vlaktekst • verticale tekst <p>Objecten kunnen transformeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • roteren • schaleren • vervormen • schuintrekken • spiegelen • perspectief • vrije transformatie • ... <p>Verlooptintvulling</p> <ul style="list-style-type: none"> • verloopvullingen maken • radiaal en lineair • richting van verloop en overvloeiing aanpassen <p>Eigen paletten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kleuren wijzigen van samenstelling • nieuwe kleuren aanmaken • kleuren verwijderen <p>Bewerkingen op vormen</p> <ul style="list-style-type: none"> • lassen • knippen

	<ul style="list-style-type: none"> • doorsnijden <p>Tekstmaskers (U)</p> <ul style="list-style-type: none"> • maken van maskers op tekst • masker met rasterafbeelding • masker met vectorafbeelding <p>Artistiek mediagereedschap gebruiken en aanmaken</p> <ul style="list-style-type: none"> • penseel • kaligrafie • patroonpenseel • verstrooipenseel • ... <p>Filbertechnieken (U)</p> <ul style="list-style-type: none"> • artistiek • schets • stiler • structuur • vervorm • toegepast op raster en vectoriële beelden • ...
Menu's, werkbladen en sneltoetsen ontwerpen en aanpassen	Aanpassen gebruikersomgeving
Tussen twee- en driedimensionele tekeningen een onderscheid maken	Onderscheid tussen een 2D en een 3D tekening Perspectief aan de hand van intelligente hulplijnen
Beelden digitaliseren	Scantechnieken voor tekst en beeld

6.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

6.7 Methodologische wenken

- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Meer nog: men moet de cursisten aanleren om zelf materiaal te digitaliseren via scanner of digitale fotografie. Vervolgens kan dit materiaal verwerkt worden in opdrachten.

6.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang

onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.

- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

6.9 Bibliografie

BAIN S., CorelDraw 10: The Official Guide, McGraw-Hill

VAN DUUREN B., CorelDRAW 10 handboek, Addison-Wesley Nederland

CARLA ROSE, Illustrator in 24 uur, Sams

SHARON STEUER, Illustrator WOW book/Peachpit Press

LUANNE COHEN, Design essentials Photoshop & Illustrator, Adobe Press

7 Module Rastertekenen 1

7.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

7.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Rastertekenen 1' worden de grondbeginselen van het rastertekenen aangeleerd.

De cursist leert de elementaire begrippen van rastertekenen. Hij leert de basisvaardigheden door middel van een aantal eenvoudige oefeningen.

7.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

7.4 Doelstellingen

De cursist kan

- doel en nut van een rastertekepakket uitleggen
- invoerapparatuur in functie van het tekenpakket gebruiken
- een tekening aanmaken
- beelden digitaliseren
- beelden en tekeningen bewerken
- selectie-, teken- en markeringstechnieken toepassen
- tekeningen en beelden importeren en exporteren
- documenten afdrukken
- bestanden in verschillende formaten opslaan
- de helpfunctie hanteren
- lagen hanteren

7.5 Leerinhouden module “Rastertekenen 1”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan	
Doel en nut van een rastertekepakket uitleggen	Software situeren binnen DTP/multimedia omgeving
Invoerapparatuur in functie van het tekenpakket gebruiken Beelden digitaliseren	Invoerapparatuur <ul style="list-style-type: none"> • digitale fotografie (U) • scantechnieken voor tekst en beeld • afmetingen en resoluties kunnen bepalen in functie van het scannen en het printen
Een tekening aanmaken	Eigenschappen <ul style="list-style-type: none"> • kleurmodellen: bitmap, grijswaarden, RGB, CMYK, LAB, geïndexeerde kleuren, duotoon. • afbeeldingsgrootte • afbeeldingsresolutie
Beelden en tekeningen bewerken Selectie-, teken- en markeringstechnieken toepassen	Tekengereedschap, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • pen • penseel • airbrush • stempel • potlood • lijngereedschappen Selectietechnieken, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • toverstaf • lasso's • vlakselectie, ... • selecteren op basis van kleurbereiken • paden met behulp van pengereedschap Transformaties, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • roteren • vervormen • perspectief, ... Tekst, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • invoegen en bewerken • tekstopmaak Kleurverlopen, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • radiaal • lineair, ... Snelmaskers en laagmaskers
Lagen hanteren	Lagen <ul style="list-style-type: none"> • aanmaken • verwijderen • dupliceren • groeperen • koppelen

	<ul style="list-style-type: none"> • verenigen
Bestanden in verschillende formaten opslaan	Bestandsformaten <ul style="list-style-type: none"> • kenmerken en toepassingsgebied • o.a. TIFF, GIF, EPS, JPG, Bitmap, ... Import- en exportmogelijkheden
Tekeningen en beelden importeren en exporteren	
Documenten afdrukken	Printerinstellingen Afdrukopties
De helpfunctie hanteren	Helpfunctie

7.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal foto toestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

7.7 Methodologische wenken

- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Meer nog: men moet de cursisten aanleren om zelf materiaal te digitaliseren via scanner of digitale fotografie. Vervolgens kan dit materiaal verwerkt worden in opdrachten.

7.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang

onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.

- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

7.9 Bibliografie

BRAVERMAN C., Retoucheren in Photoshop, Addison Wesley
GEORGES G., Digitale fotografie, Easy Computing
KAMMERMEIER P. en A., Scannen en drukken, Addison Wesley
KOERS D., Visuele leermethode Paint Shop Pro 7, A.W. Bruna
LINCH R., Alles over Adobe Photoshop 6, Pearson Education
ROSE C., Adobe Photoshop 6 in 24 uur, Pearson Education
RUPPERT M. K., Digitale fotografie, Atrium
SCHULER G., Creatief met Photoshop, Easy Computing
SCHMIDT U., Sleutelen met Paint Shop Pro 7 + CD-ROM, Easy Computing
ADOBE CREATIVE TEAM, Classroom in a book: Photoshop, Peachpit
GARY BOUTON, BARBARA BOUTON, Inside Photoshop 7, New Riders
DEKE McCLELLAND, Photoshop bible, Hungry Minds
DAVID BLATNER, Real World Photoshop, Peachpit

8 Module Rastertekenen 2

8.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

8.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Rastertekenen 2' worden de meer uitgebreide mogelijkheden van rastertekenen aangeleerd en ingeoefend.

Bij het beëindigen van deze module beheerst de cursist een rastertekepakket en kan hij dat pakket probleemoplossend toepassen.

8.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kent de elementaire basisbegrippen en de basisvaardigheden van rastertekenen.

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Rastertekenen 1'.

8.4 Doelstellingen

De cursist kan

- de configuratie instellen
- geavanceerde technieken voor het retoucheren van beelden gebruiken
- filters en effecten op beelden toepassen
- beeldcomposities maken
- beelden in kleurkanalen opsplitsen
- kleurkanalen gebruiken
- compressietechnieken gebruiken

8.5 Leerinhouden module “Rastertekenen 2”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan	
De configuratie instellen	Configuratie <ul style="list-style-type: none"> • programmavoorkeuren instellen
Geavanceerde technieken voor het retoucheren van beelden gebruiken	Gevorderde maskertechnieken, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • snelmaskers en laagmaskers • laageffecten • laagopties • overvloeimodi • transparantie, ... Kleur, zwart/wit en beeldcorrecties, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • kleurkanalen corrigeren • helderheid en contrast • niveau's • curven • kleurbalans • retouche- en correctiefilters • kleurtoon en verzadiging, ...
Filters en effecten op beelden toepassen Kleurkanalen gebruiken Beelden in kleurkanalen opsplitsen	Kleurkanalen <ul style="list-style-type: none"> • duo-, tri- en quadtonen • alfakanalen • kleurkanaal-correctie Kleureffecten, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • grijswaarden • sepia-foto's • foto's handmatig inkleuren • lijntekeningen inkleuren,... Filters <ul style="list-style-type: none"> • destructiefilters • effectfilters • artistieke filters • correctiefilters
Beeldcomposities maken	Beeldcomposities <ul style="list-style-type: none"> • selectie op kleurbereik en met geavanceerd gereedschap • samenvoeging van meerdere beelden • kopieertechnieken • scantechnieken
Compressietechnieken gebruiken	Grafische compressietechnieken verklaren, o.m.: <ul style="list-style-type: none"> • JPEG • TIFF • GIF, ...

8.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

8.7 Methodologische wenken

- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Meer nog: men moet de cursisten aanleren om zelf materiaal te digitaliseren via scanner of digitale fotografie. Vervolgens kan dit materiaal verwerkt worden in opdrachten.

8.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang

onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.

- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

8.9 Bibliografie

BRAVERMAN C., Retoucheren in Photoshop, Addison Wesley
GEORGES G., Digitale fotografie, Easy Computing
KAMMERMEIER P. en A., Scannen en drukken, Addison Wesley
KOERS D., Visuele leer methode Paint Shop Pro 7, A.W. Bruna
LINCH R., Alles over Adobe Photoshop 6, Pearson Education
ROSE C., Adobe Photoshop 6 in 24 uur, Pearson Education
RUPPERT M. K., Digitale fotografie, Atrium
SCHULER G., Creatief met Photoshop, Easy Computing
SCHMIDT U., Sleutelen met Paint Shop Pro 7 + CD-ROM, Easy Computing
ADOBE CREATIVE TEAM, Classroom in a book: Photoshop, Peachpit
GARY BOUTON, BARBARA BOUTON, Inside Photoshop 7, New Riders
DEKE McCLELLAND, Photoshop bible, Hungry Minds
DAVID BLATNER, Real World Photoshop, Peachpit

9 Module Rastertekenen 3

9.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

9.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Vectorieel tekenen 3' wordt het 3D-tekenen aangeleerd en ingeoeffend. Hij leert macro's opstellen ten einde taken te automatiseren. Bij het beëindigen van deze module beheerst de cursist het 3D-tekenen in een vectorieel tekenpakket.

9.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kent de meer uitgebreide mogelijkheden van het rastertekenpakket

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Rastertekenen 2'.

9.4 Doelstellingen

De cursist:

- kan eigen gereedschappen aanmaken en gebruiken
- kan geavanceerde laagtechnieken toepassen
- kan correctie- en destructiefilters toepassen
- kan handelingen opnemen, afspelen en batchverwerking
- kan figuren optimaliseren voor gebruik op internet

9.5 Leerinhouden “Rastertekenen 3”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist:	
Kan eigen gereedschappen aanmaken en gebruiken	Eigen gereedschappen aanmaken en gebruiken o.a. <ul style="list-style-type: none"> • brushes • verlopen • patronen
Kan geavanceerde laagtechnieken toepassen	Beeldcompilatie met vormlagen en effecten Geavanceerde masker- en detoureertechnieken
Kan correctie- en destructiefilters toepassen	Kennen en toepassen van de verschillende filters
Kan handelingen opnemen, afspelen en batchverwerking	Het handelingenpallet <ul style="list-style-type: none"> • handelingen vastleggen • opnemen • bewerken • afspelen • batchverwerking van afbeeldingen • automatisatie • ...
Kan figuren optimaliseren voor gebruik op internet	Aanmaken en optimaliseren van <ul style="list-style-type: none"> • webanimatie • rollover • figuren • ...

9.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal foto toestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

9.7 Methodologische wenken

- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Meer nog: men moet de cursisten aanleren om zelf materiaal te digitaliseren via scanner of digitale fotografie. Vervolgens kan dit materiaal verwerkt worden in opdrachten.

9.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang

onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.

- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

9.9 Bibliografie

BRAVERMAN C., Retoucheren in Photoshop, Addison Wesley
GEORGES G., Digitale fotografie, Easy Computing
KAMMERMEIER P. en A., Scannen en drukken, Addison Wesley
KOERS D., Visuele leer methode Paint Shop Pro 7, A.W. Bruna
LINCH R., Alles over Adobe Photoshop 6, Pearson Education
ROSE C., Adobe Photoshop 6 in 24 uur, Pearson Education
RUPPERT M. K., Digitale fotografie, Atrium
SCHULER G., Creatief met Photoshop, Easy Computing
SCHMIDT U., Sleutelen met Paint Shop Pro 7 + CD-ROM, Easy Computing
ADOBE CREATIVE TEAM, Classroom in a book: Photoshop, Peachpit
GARY BOUTON, BARBARA BOUTON, Inside Photoshop 7, New Riders
DEKE McCLELLAND, Photoshop bible, Hungry Minds
DAVID BLATNER, Real World Photoshop, Peachpit

10.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

10.2 Situering van de module in de opleiding

In deze module realiseert de cursist een praktisch creatief project gebaseerd op de verworven competenties van de vorige modules.

10.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kent de gevorderde mogelijkheden van het rastertekenpakket

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Rastertekenen 3'.

10.4 Doelstellingen

De cursist kan

- kent het gevorderd en gecombineerd gebruik van gereedschappen en bewerkingstechnieken
- kan bestanden tussen het gebruikte beeldverwerkingsprogramma en andere programma's uitwisselen
- kan technieken van de nieuwste programmaversie integreren

10.5 Leerinhouden “Rastertekenen 4”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist:	
Kent het gevorderd en gecombineerd gebruik van gereedschappen en bewerkingstechnieken	Ontwerpen uitvoeren van projecten op basis van geavanceerd gebruik van gereedschappen en bewerkingstechnieken.
Kan bestanden tussen het gebruikte beeldverwerkingsprogramma en andere programma's uitwisselen	Integratie van het rastertekenpakket in algemene grafische toepassingen en vice versa
Kan technieken van de nieuwste programmaversie integreren	Upgrades ten opzichte van vorige versies

10.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal foto toestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

10.7 Methodologische wenken

- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Meer nog: men moet de cursisten aanleren om zelf materiaal te digitaliseren via scanner of digitale fotografie. Vervolgens kan dit materiaal verwerkt worden in opdrachten.

10.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang

onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.

- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

10.9 Bibliografie

BRAVERMAN C., Retoucheren in Photoshop, Addison Wesley
GEORGES G., Digitale fotografie, Easy Computing
KAMMERMEIER P. en A., Scannen en drukken, Addison Wesley
KOERS D., Visuele leermethode Paint Shop Pro 7, A.W. Bruna
LINCH R., Alles over Adobe Photoshop 6, Pearson Education
ROSE C., Adobe Photoshop 6 in 24 uur, Pearson Education
RUPPERT M. K., Digitale fotografie, Atrium
SCHULER G., Creatief met Photoshop, Easy Computing
SCHMIDT U., Sleutelen met Paint Shop Pro 7 + CD-ROM, Easy Computing
ADOBE CREATIVE TEAM, Classroom in a book: Photoshop, Peachpit
GARY BOUTON, BARBARA BOUTON, Inside Photoshop 7, New Riders
DEKE McCLELLAND, Photoshop bible, Hungry Minds
DAVID BLATNER, Real World Photoshop, Peachpit

11.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

11.2 Situering van de module in de opleiding

In de module paginaopmaak 1 worden de grondbeginselen van desktoppublishing aangeleerd.

De cursist leert de elementaire begrippen van desktoppublishing. Hij leert de basisvaardigheden door middel van een aantal eenvoudige oefeningen.

11.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

11.4 Doelstellingen

De cursist kan

- doel en nut van desktoppublishing uitleggen
- invoerapparatuur in functie van een desktoppublishingpakket gebruiken
- een desktoppublishingtraject beschrijven
- de lay-out van een pagina/document ontwerpen
- beeld- en tekstobjecten importeren, bewerken en schikken
- illustraties en teksten importeren en samenvoegen
- documenten afdrukken
- een documentsjabloon toepassen
- de helpfunctie hanteren

11.5 Leerinhouden module “Paginaopmaak 1”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan	
Doel en nut van desktoppublishing uitleggen. Een desktoppublishingtraject beschrijven.	Inleiding <ul style="list-style-type: none"> • situering software binnen grafische sector • dtp-traject beschrijven
Invoerapparatuur in functie van een desktoppublishingpakket gebruiken.	Opstarten en verlaten van het programma Invoerapparatuur <ul style="list-style-type: none"> • scantechnieken
De lay-out van een pagina/document ontwerpen.	Lay-out ontwerpen <ul style="list-style-type: none"> • integratiemogelijkheden • de gebruikersinterface • paginaformaat en marges • dubbele pagina's • typografische maatsystemen • frames • tabellen • hulplijnen en linialen • stramienpagina's • lagen • elementen groeperen en splitsen • selectietechnieken • kleuren aanmaken
Beeld – en tekstobjecten importeren, bewerken en schikken. Illustraties en teksten importeren en samenvoegen.	Beeld- en tekstobjecten <ul style="list-style-type: none"> • invoegen en bewerken • lettersoorten en –families • letteropmaak • tekenafstand • regelafstand • tabinstellingen • alinea-opmaak • tekstkaders kunnen koppelen • kolommen • tekstomloop • teksten roteren • tekstcontouren “text to box”
Documenten afdrukken.	Printmenu
Een documentsjabloon toepassen.	Documentsjabloon
De helpfunctie hanteren.	Helpfunctie

11.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

11.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Het is wenselijk om didactisch materiaal zoals film, drukplaat, drukproef, afgewerkt model, ... voorzien. Eventueel kan een bezoek aan een drukkerij of grafisch bedrijf worden georganiseerd.

11.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

11.9 Bibliografie

ALSPACH T., Pagemaker 6.5 Plus voor Windows - Snel op weg, Addison-Wesley NL
 BETTS E., Adobe InDesign Grafische Effecten, Academic Service
 BRUIJNES G., Basiscursus Adobe InDesign 1.5 NL versie, Academic Service
 VAN DIJK A., Het DTP Handwoordenboek, tweede, geheel herziene druk, Addison-Wesley NL
 VELDHUIZEN D., Werken met Adobe InDesign, Sybex NL
 WITKOWSKI M. & BOYLE T., Handboek Adobe InDesign, Academic Service
 JOHN NUMAN, Basiscursus Quark XPress, Academic Service
 GALEN GRUMAN, Het complete handboek – Quark XPress, Academic Service
 BINDER KATE, In 14 dagen – Quark XPress, Academic Service
 JOOP KOKENBERG, Praktijkboek Quark XPress, Pearson

12.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

12.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Paginaopmaak 2' worden de meer uitgebreide technieken van desktoppublishing aangeleerd en ingeoeffend.

De cursist leert geavanceerde vaardigheden door middel van een aantal oefeningen.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist geavanceerde opmaaktechnieken creatief gebruiken.

12.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kent de elementaire werking en beheerst de basisvaardigheden van desktoppublishing.

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Desktoppublishing 1'.

12.4 Doelstellingen

De cursist kan

- de configuratie instellen;
- beeld- en tekstmateriaal digitaliseren en bewerken;
- omvangrijke documenten opstellen;
- bestanden met andere programma's uitwisselen;
- hulpprogramma's gebruiken;
- een installatie uitvoeren en aanpassen

12.5 Leerinhouden module “Paginaopmaak 2”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
De configuratie instellen Een installatie uitvoeren en aanpassen.	Configuratie Installatie programma
Beeld en tekstmateriaal digitaliseren en bewerken Omvangrijke documenten opstellen.	Digitaliseren <ul style="list-style-type: none"> • scantechnieken • bestandsformaten De automatisering van het publiceren: <ul style="list-style-type: none"> • bibliotheken aanmaken (U) • typogrammen definiëren en toepassen op tekst Gevorderde teksttechnieken: <ul style="list-style-type: none"> • afspatieertabellen wijzigen • gebruikte lettertypes opzoeken en vervangen • tekst op een curve • tekstomloop en verankering Gevorderde technieken i.v.m. het werken met verschillende pagina's: <ul style="list-style-type: none"> • het documenten layout palet • automatisch tekstkader • automatisch pagineren • hoofdstukken instellen • basispaginastramienen maken, wijzigen en toepassen • werken met meerdere basispagina's in één document (U)
Bestanden met andere programma's uitwisselen Hulpprogramma's gebruiken.	Integratie met andere softwarepakketten

12.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

12.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Het is wenselijk om didactisch materiaal zoals film, drukplaat, drukproef, afgewerkt model, ... voorzien. Eventueel kan een bezoek aan een drukkerij of grafisch bedrijf worden georganiseerd.

12.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

12.9 Bibliografie

ALSPACH T., Pagemaker 6.5 Plus voor Windows - Snel op weg, Addison-Wesley NL
 BETTS E., Adobe InDesign Grafische Effecten, Academic Service
 BRUIJNES G., Basiscursus Adobe InDesign 1.5 NL versie, Academic Service
 VAN DIJK A., Het DTP Handwoordenboek, tweede, geheel herziene druk, Addison-Wesley NL
 VELDHUIZEN D., Werken met Adobe InDesign, Sybex NL
 WITKOWSKI M. & BOYLE T., Handboek Adobe InDesign, Academic Service
 JOHN NUMAN, Basiscursus Quark XPress, Academic Service
 GALEN GRUMAN, Het complete handboek – Quark XPress, Academic Service
 BINDER KATE, In 14 dagen – Quark XPress, Academic Service
 JOOP KOKENBERG, Praktijkboek Quark XPress, Pearson

13.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

13.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert uitgebreide publicaties aanmaken via de uitgebreide mogelijkheden van een paginaopmaakpakket.

13.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kan de meer geavanceerde technieken van desktoppublishing toepassen.

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Paginaopmaak 2'.

13.4 Doelstellingen

De cursist

- kan uitgebreide publicaties aanmaken
- kan automatiseringstechnieken toepassen op een publicatie
- kan gevorderde afdruktechnieken toepassen
- kan alle elementen verzamelen voor het servicebureau
- kan pagina's elektronisch monteren

13.5 Leerinhouden module “Paginaopmaak 3”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist:	
Kan uitgebreide publicaties aanmaken	Gevorderde opmaak op basis van beeld en tekst
Kan automatiseringstechnieken toepassen op een publicatie	Automatiseringstechnieken <ul style="list-style-type: none"> • werken met boeken en secties • indexen aanmaken • inhoudstafel aanmaken • gevorderde typogrammen
Kan gevorderde afdruchtechnieken toepassen	De publicatie afdrukken: <ul style="list-style-type: none"> • aflopend printen • verkleind of vergroot printen • rasterhoek • rasterliniatuur • kleurgescheiden printen Overdruk en uitsparing <ul style="list-style-type: none"> • overlapwaarden kunnen instellen
Kan alle elementen verzamelen voor het servicebureau	Drukvoorbereidingen
Kan pagina's elektronisch monteren	Elektronisch monteren in functie van de uitvoer

13.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

13.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Het is wenselijk om didactisch materiaal zoals film, drukplaat, drukproef, afgewerkt model, ... voorzien. Eventueel kan een bezoek aan een drukkerij of grafisch bedrijf worden georganiseerd.

13.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

13.9 Bibliografie

ALSPACH T., Pagemaker 6.5 Plus voor Windows - Snel op weg, Addison-Wesley NL
 BETTS E., Adobe InDesign Grafische Effecten, Academic Service
 BRUIJNES G., Basiscursus Adobe InDesign 1.5 NL versie, Academic Service
 VAN DIJK A., Het DTP Handwoordenboek, tweede, geheel herziene druk, Addison-Wesley NL
 VELDHUIZEN D., Werken met Adobe InDesign, Sybex NL
 WITKOWSKI M. & BOYLE T., Handboek Adobe InDesign, Academic Service
 JOHN NUMAN, Basiscursus Quark XPress, Academic Service
 GALEN GRUMAN, Het complete handboek – Quark XPress, Academic Service
 BINDER KATE, In 14 dagen – Quark XPress, Academic Service
 JOOP KOKENBERG, Praktijkboek Quark XPress, Pearson

14.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

14.2 Situering van de module in de opleiding

Na deze module is de cursist in staat om zelfstandig een grafisch totaalproject uit te werken.

14.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist beheerst de gevorderde technieken van zowel vectorieel tekenen als rasterkenen als paginaopmaak

Verplichte voorafgaande modules: Vectorieel tekenen 2, Rasterkenen 4 en Paginaopmaak 2

14.4 Doelstellingen

De cursist:

- kan een integratie van vectorieel tekenen, rastertekenen en paginaopmaak uitvoeren

14.5 Leerinhouden module “Integratie DTP”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Kan een integratie van vectorieel tekenen, rastertekenen en paginaopmaak uitvoeren	Praktische toepassing van verschillende soorten drukwerk: <ul style="list-style-type: none">• huisstijl• folder• advertenties• affiches• tijdschriften• ...

14.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

14.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Het is wenselijk om didactisch materiaal zoals film, drukplaat, drukproef, afgewerkt model, ... voorzien. Eventueel kan een bezoek aan een drukkerij of grafisch bedrijf worden georganiseerd.

14.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettigopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

14.9 Bibliografie

ALSPACH T., Pagemaker 6.5 Plus voor Windows - Snel op weg, Addison-Wesley NL
 BETTS E., Adobe InDesign Grafische Effecten, Academic Service
 BRUIJNES G., Basiscursus Adobe InDesign 1.5 NL versie, Academic Service
 VAN DIJK A., Het DTP Handwoordenboek, tweede, geheel herziene druk, Addison-Wesley NL
 VELDHUIZEN D., Werken met Adobe InDesign, Sybex NL
 WITKOWSKI M. & BOYLE T., Handboek Adobe InDesign, Academic Service
 JOHN NUMAN, Basiscursus Quark XPress, Academic Service
 GALEN GRUMAN, Het complete handboek – Quark XPress, Academic Service
 BINDER KATE, In 14 dagen – Quark XPress, Academic Service
 JOOP KOKENBERG, Praktijkboek Quark XPress, Pearson
 BAIN S., CorelDraw 10: The Official Guide, McGraw-Hill
 VAN DUUREN B., CorelDRAW 10 handboek, Addison-Wesley Nederland
 CARLA ROSE, Illustrator in 24 uur, Sams
 SHARON STEUER, Illustrator WOW book/Peachpit Press
 LUANNE COHEN, Design essentials Photoshop & Illustrator, Adobe Press
 BRAVERMAN C., Retoucheren in Photoshop, Addison Wesley
 GEORGES G., Digitale fotografie, Easy Computing
 KAMMERMEIER P. en A., Scannen en drukken, Addison Wesley
 KOERS D., Visuele leer methode Paint Shop Pro 7, A.W. Bruna
 LINCH R., Alles over Adobe Photoshop 6, Pearson Education
 ROSE C., Adobe Photoshop 6 in 24 uur, Pearson Education
 RUPPERT M. K., Digitale fotografie, Atrium
 SCHULER G., Creatief met Photoshop, Easy Computing
 SCHMIDT U., Sleutelen met Paint Shop Pro 7 + CD-ROM, Easy Computing
 ADOBE CREATIVE TEAM, Classroom in a book: Photoshop, Peachpit
 GARY BOUTON, BARBARA BOUTON, Inside Photoshop 7, New Riders
 DEKE McCLELLAND, Photoshop bible, Hungry Minds
 DAVID BLATNER, Real World Photoshop, Peachpit

15.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

15.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Webdesign' worden de grondbeginselen van het websitebouwen aangeleerd en ingeoeft.

Bij het beëindigen van deze module is de cursist in staat een website te maken en te actualiseren.

15.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kan werken met internet.

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

15.4 Doelstellingen

De cursist kan

- de structuur van een website ontwerpen
- een webpagina ontwerpen
- formulieren ontwerpen en gebruiken
- hyperlinks maken
- basiselementen voor opmaak gebruiken
- beeld, geluid, video en animatie invoegen
- scripts gebruiken
- een website onderhouden en beveiligen
- een website toegankelijk maken

15.5 Leerinhouden module “Webdesign”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
De structuur van een website ontwerpen Een webpagina ontwerpen	Terminologie <ul style="list-style-type: none"> • website / webpagina • WYSIWYG • URL, IP-adres, domein Structuur van een website Meta-tags en title van een webpagina Frames <ul style="list-style-type: none"> • aanmaak • aanpassen • verwijderen • eigenschappen
Formulieren ontwerpen en gebruiken	Formulieren <ul style="list-style-type: none"> • aanmaak • wijzigen • resultaten verzenden • resultaten verwerken
Hyperlinks maken	Hyperlinks <ul style="list-style-type: none"> • relatieve en absolute • tekst of figuur als link • link naar e-mail, andere webpagina, ... • bladwijzer • tussen frames
Basiselementen voor opmaak gebruiken	Opmaak <ul style="list-style-type: none"> • tekens • alinea's • tabellen • pagina
Beeld, geluid, video en animatie invoegen	Invoegen <ul style="list-style-type: none"> • figuren <ul style="list-style-type: none"> ○ autominiaturen ○ hotspots • video • animaties • geluid
Scripts gebruiken	Scripts <ul style="list-style-type: none"> • opzoeken • invoegen
Een website onderhouden en beveiligen	Updaten van de website Beveiliging
Een website toegankelijk maken	Publicatie van de website

15.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- breedbandtoegang tot internet
- netwerk

Aanbevolen

- dataprojector
- scanner
- digitaal foto toestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

15.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

15.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

15.9 Bibliografie

Basishandleiding HTML voor Websites - De mooiste web-site in 20 minuten! Bijleveld Pers
 BUYENS JIM, Microsoft Handboek FrontPage 2002 - NL-versie, Academic Service
 CASTRO E., HTML 4 voor het World Wide Web - Snel op weg, Tweede editie, Addison-Wesley Nederland
 d'HOLLANDER P., Webdesign met Freeware, Academic Service, 2002
 KASSENAAR P., Basiscursus Dreamweaver 4, Academic Service
 KASSENAAR P., Basiscursus FrontPage 2000 - NL-versie, Academic Service
 KASSENAAR P., Basiscursus HTML , Academic Service, 2002
 FULLER R., ULRICH L. A., Dreamweaver 4, 'n Leslokaal in een boek, Academic Service, 2002
 LOWERY J. W., Dreamweaver UltraDev 4 het complete HANDBoek, Academic Service
 OLIJ E., FrontPage 2002 in beeld, Addison-Wesley Nederland

16.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

16.2 Situering van de module in de opleiding

In de module 'Webscripting' leert de cursist scripts toevoegen aan bestaande websites.

16.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kan websites aanmaken en onderhouden.

Verplichte voorafgaande modules: De module 'Webdesign'.

16.4 Doelstellingen

De cursist kan

- scripts aan webpagina's toevoegen
- variabelen en constanten declareren
- controlestructuren implementeren
- de eigenschappen, methodes en gebeurtenissen van objecten gebruiken
- scripts schrijven die interactief gegevens, door de gebruiker verstrekt, verwerken
- een uitgebreide script in kleinere logische eenheden opsplitsen
- een webpagina dynamisch aanpassen

16.5 Leerinhouden module “Webscripting”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Scripts aan webpagina's toevoegen;	Scripts <ul style="list-style-type: none"> • verschil tussen ASP, Javascript, PHP, Vbscript, Java,... • toevoegen
Variabelen en constanten declareren;	Variabelen en constanten <ul style="list-style-type: none"> • verschil tussen beide • toewijzing • bewerkingen • arrays
Controlestructuren implementeren;	Controlestructuren <ul style="list-style-type: none"> • if-then-else statement • while lus of for lus • case statement
De eigenschappen, methodes en gebeurtenissen van objecten gebruiken; Een webpagina dynamisch aanpassen.	Objectmodel <ul style="list-style-type: none"> • bespreking • eigenschappen • methodes • objectenhiërarchie
Scripts schrijven die interactief gegevens, door de gebruiker verstrekt, verwerken;	Formulier <ul style="list-style-type: none"> • elementen van een formulier gebruiken • verwerking
Een uitgebreide script in kleinere logische eenheden opsplitsen;	Scripts opsplitsen <ul style="list-style-type: none"> • parameters doorsturen en argumenten ontvangen • functies en procedures definiëren • aanroepen van functies en procedures

16.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- breedbandtoegang tot internet
- netwerk

Aanbevolen

- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

16.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

16.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

16.9 Bibliografie

CHILDS M., LOMAX P., PETRUSHA R., VBScript, Kort en Krachtig, Academic Service
 HEINLE N., PENA B., Ontwerpen met Javascript, Academic Service, 2002
 KASSENAAR P., Basiscursus Javascript 1.5, Academic Service, 2002
 ONNO G., GEERTSMA A., Basiscursus PHP, Academic Service, 2002
 STAAL G., Basishandboek Websites - met HTML & JavaScript, Bijleveld Pers
 ULLMAN L., PHP voor het World Wide Web, Snel op Weg, Pearson Education Uitgeverij
 WEISSINGER K., ASP in een notendop, Academic Service
 WENZ C., TRENNHAUS C., Snel leren werken met ASP, tweede editie, Addison-Wesley
 Nederland

17.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

17.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert animaties maken die gebruikt zullen worden op internet.

17.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke instapvereisten.

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

17.4 Doelstellingen

De cursist:

- kan objecten en symbolen creëren en bewerken voor gebruik in de animatie
- kan frame by frame animaties creëren
- kan motion tweening animaties creëren
- kan shape tweening animaties creëren
- kan reageren op tijdsgebonden en gebeurtenisgebonden acties
- kan interactiviteit toevoegen via knoppen
- kan geluid toevoegen aan de animatie
- kan de animatie optimaliseren voor gebruik op internet
- kan de animatie toevoegen aan een webpagina

17.5 Leerinhouden module “Webanimaties”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan: Het pakket gebruiken.	Pakket <ul style="list-style-type: none"> • mogelijkheden van het pakket • inleidende begrippen • instellingen van het programma
De elementaire bouwstenen van een multimedia-presentatie klaarmaken.	Bouwstenen multimedia <ul style="list-style-type: none"> • fragmenten of figurelementen verzamelen en toevoegen aan het project • de verschillende elementen combineren tot een eenvoudige animatie • eigenschappen van een animatie
Teksten toevoegen.	Tekst <ul style="list-style-type: none"> • toevoegen van teksten • instellingen van teksten (lettergrootte, letterspatiëring, interlinie, ...)
Geuid toevoegen aan de animatie.	Geluid <ul style="list-style-type: none"> • doorlopende achtergrondgeluiden(streaming) • geluid naar aanleiding van een gebeurtenis (event driven) • effecten
Een tijdslijn gebruiken om complexe animatie te creëren.	Tijdslijn <ul style="list-style-type: none"> • frames • layers • tijdslijn: nut • de animatie structureren via een tijdslijn
Overgangen tussen verschillende fragmenten aanbrengen.	Overgangen toevoegen <ul style="list-style-type: none"> • motion tween • shape tween
Transparantie en maskers aanbrengen.	Transparantie en maskers <ul style="list-style-type: none"> • alfakanalen • maskers • effecten
De verschillende import en export bestanden gebruiken.	Bestandsformaten <ul style="list-style-type: none"> • SWF • animated gif • AVI • MPEG • ...
De animatie optimaliseren in functie van het medium waar de animatie wordt afgespeeld.	Animatie optimaliseren <ul style="list-style-type: none"> • optimalisatie kwaliteit

	<ul style="list-style-type: none"> • grootte optimaliseren
Bibliotheken aanmaken en gebruiken.	Bibliotheken <ul style="list-style-type: none"> • elementen aan een bibliotheek toevoegen • elementen uit een bibliotheek aan de animatie toevoegen
Knoppen toevoegen en bewerken.	De elementen van een knop aanmaken en bewerken
Een eenvoudig script toevoegen.	Script <ul style="list-style-type: none"> • play/stop • goto • get URL • preloader • flash player detectie
Een animatie publiceren.	De verschillende instelmogelijkheden

17.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- geluidskaarten
- boxen of hoofdtelefoons

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fototoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

17.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

17.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

17.9 Bibliografie

KATHERINE ULRICH, Macromedia Flash MX for Windows and Macintosh (Visual Quickstart guide), Peachpit Press
 DEREK FRANKLIN, JOBE MAKAR, Macromedia Flash MX Actionscripting: Advances Training from the Source, Macromedia Press
 PHILIP KERMAN, Actionscripting in Flash MX, New Riders
 DOV, Flash & XML, a developer's guide, Add. Wesley/Peachpit
 ROBERT REINHARDT, JOEY LOT, Macromedia Flash Actionscript bible, John Wiley & Sons
 ROBERT REINHARDT, JOEY LOT, Macromedia Flash bible, John Wiley & Sons
 CHRISSY REY, Macromedia Flash MX: Training from the Source, Macromedia Press

18 Module Webanimaties - scripting

18.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

18.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist voegt een grotere interactiviteit toe aan de animaties door het gebruik van een scripting taal.

18.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kan eenvoudige animaties voor het internet creëren.

Verplichte voorafgaande modules: Module webdesign

18.4 Doelstellingen

De cursist:

- kan een script toevoegen aan de animatie
- kan objecten, classes, methods, properties en de dot-syntax gebruiken
- kan controle-structuren inbouwen
- kan communiceren met het script vanuit een externe bron
- interactiviteit toevoegen via scripts

18.5 Leerinhouden module “Webanimaties 2”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
Grondbeginselen van actionscript uitleggen.	Grondbeginselen <ul style="list-style-type: none"> • objects • classes • methods • properties • dot syntax
Geavanceerde buttons aanmaken.	Geavanceerde buttons <ul style="list-style-type: none"> • invisible buttons • buttons tweenen • geanimeerde buttons • complexe buttons.
De interne flash communicatie beheren.	Interne flash communicatie <ul style="list-style-type: none"> • navigeren van tijdslijnen met movie clips • target paths • absolute and relative paths • clip events
De externe flash communicatie beheren.	Externe flash communicatie <ul style="list-style-type: none"> • communicatie via de webbrowser, met externe movies en met de printer • projector bestanden aanmaken
Movie clips controleren	Movie clips <ul style="list-style-type: none"> • slepen • dupliceren • bijvoegen • eigenschappen veranderen • detectie van losgelaten en botsende clips
Geluid controleren.	Geluid <ul style="list-style-type: none"> • bijvoegen • afspelen • aanpassen • transformeren
De informatiestroom controleren.	Informatiestroom <ul style="list-style-type: none"> • variabelen : laden, veranderen, concateneren • expressies • conditional statements
Tekst controleren	Tekst <ul style="list-style-type: none"> • input text • dynamic text • text box scrolling • selection object • string object

18.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- geluidskaarten
- boxen of hoofdtelefoons

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fototoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

18.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

18.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

18.9 Bibliografie

KATHERINE ULRICH, Macromedia Flash MX for Windows and Macintosh (Visual Quickstart guide), Peachpit Press

DEREK FRANKLIN, JOBE MAKAR, Macromedia Flash MX Actionscripting: Advances Training from the Source, Macromedia Press

PHILIP KERMAN, Actionscripting in Flash MX, New Riders

DOV, Flash & XML, a developer's guide, Add. Wesley/Peachpit

ROBERT REINHARDT, JOEY LOT, Macromedia Flash Actionscript bible, John Wiley & Sons

ROBERT REINHARDT, JOEY LOT, Macromedia Flash bible, John Wiley & Sons

CHRISSEY REY, Macromedia Flash MX: Training from the Source, Macromedia Press

19.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

19.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert diverse soorten informatiedragers samenbrengen in een elektronisch geheel dat interactief gestuurd kan worden door de gebruiker.

19.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

19.4 Doelstellingen

De cursist

- kent de diverse stappen in het ontwerpen van een multimediale presentatie
- kan een flowchart van het project opstellen
- kan teksten, geluid, video, beelden en animaties in een presentatie verwerken
- kan interactiviteit aan de presentatie toevoegen

19.5 Leerinhouden module “CD-producties”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist kan:	
<p>Kent de diverse stappen in het ontwerpen van een multimediale presentatie</p> <p>Kan een flowchart van het project opstellen</p>	<p>Ontwerpfasen</p> <ul style="list-style-type: none"> • verzamelen van de wensen van de klant over inhoud en gebruiksomstandigheden van de presentatie • verzamelen van bestaand tekst- en illustratiemateriaal • opsommen van inhoud die nog gemaakt moet worden • samenstellen van een lastenboek en projectplanning • opmaken van een draaiboek (flowchart) met omschrijving van de technische oplossingen • ontwerpen van de basislay-out en bespreking met de klant • systematisch afwerken van de presentatie in verschillende fases die getest worden • strategie en technieken voor multipliceren van de cd-productie
<p>Kan teksten, geluid, video, beelden en animaties in een presentatie verwerken</p>	<p>Teksten</p> <ul style="list-style-type: none"> • teksten importeren uit tekstbestanden • invoeren en opmaken van tekst in het programma zelf • spellingcontrole en stijleigenschappen <p>Geluid</p> <ul style="list-style-type: none"> • geluid overnemen van audio cd, internet • geluid opnemen met microfoon • geluidsfragmenten bewerken, toepassen van effecten, volumes, in- en uitfaden • geluid synchroniseren met beeldafwisselingen • geluid afhankelijk maken van muisklikken <p>Video</p> <ul style="list-style-type: none"> • video in digitaal formaat importeren en verwerken in de presentatie • video digitaliseren en editeren (knippen, effecten) • een geluidskanaal toevoegen aan videobeelden <p>Animaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestaande animaties importeren en verwerken in de presentatie • zelf animaties maken met bitmapillustraties en vectoriële illustraties
Kan interactiviteit aan de presentatie toevoegen	Interactiviteit toevoegen aan de presentatie

	<ul style="list-style-type: none">• een navigatiemenu samenstellen d.m.v. bestaande sturingscripts• tempo van de presentatie afstellen• invulformulieren maken en verwerken in de presentatie• koppelingen tussen de cd en een website maken
--	---

19.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- geluidskaarten
- boxen of hoofdtelefoons

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fotoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

19.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

19.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

19.9 Bibliografie

M. JOSS, Creatief ontwerpen, Kwaliteit in presentaties, Academic Service
 T. HINDLE, Een geslaagde presentatie geven, De Fontein
 M. LICHTENBERG, Creating Dynamic presentations with streaming media, Microsoft Press
 F.F.O. HOLZHAUER, Communicatie, theorie en praktijk, Academic Service
 E. SCHAAP, Eigen muziekproducties op je PC, Easy Computing
 W. DE FEITER, Leer jezelf MAKKELIJK... Videobewerking, Van Duuren Media
 A. PERSIDSKY, Director, Addison Wesley
 B.A. EPSTEIN, Director in a nutshell, O'Reilly
 F. HOLESTELLE, Het Macromedia Director Handboek, Addison Wesley

20 Module CD-producties scripting

20.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

20.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert meer interactiviteit toevoegen aan de multimediale presentatie door gebruik te maken van een scriptingtaal.

20.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kan eenvoudige multimedia-presentaties bestemd voor CD-productie creëren

Verplichte voorafgaande modules: Module CD-producties

20.4 Doelstellingen

De cursist:

- kan een interactieve multimediale presentatie creëren door gebruik te maken van een scripting taal
- kan verschillende soorten scripts gebruiken
- kent het gebruik van objecten, behaviours en properties
- kan movies in a window programmeren

20.5 Leerinhouden module “CD-producties scripting”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist:	
<p>Kan een interactieve multimediale presentatie creëren door gebruik te maken van een scripting taal</p> <p>Kan verschillende soorten scripts gebruiken</p> <p>Kent het gebruik van objecten, behaviours en properties</p>	<p>Scripting taal</p> <ul style="list-style-type: none"> • de basiselementen van de scripttaal: events, commando, functie, variabele, parameter, commandohiërarchie, ... • de syntaxis van scripts • voorwaardelijke scripts (if...then...else, case) • scripts per klasse van toepassing: animatie, user input, navigatie, rekenen, tekstmanipulatie • script hiërarchie: parent-child objecten • interactiviteit verkrijgen met pasklare scripts: behaviours • eigenschappen van behaviours bepalen
Kan movies in a window programmeren	<p>Movies in a window</p> <ul style="list-style-type: none"> • navigeren tussen verschillende presentaties • een cd-presentatie laten interacteren met een website

20.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- geluidskaarten
- boxen of hoofdtelefoons

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fototoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP

20.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.

20.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.
- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).

- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

20.9 Bibliografie

B.A.EPSTEIN, Lingo in a nutshell, O'Reilly

T. JULIUS, Lingo, an advanced guide, New Riders

21.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

21.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert alle technische aspecten aan om een kleine, eenvoudige videomontage te maken.

21.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: Er zijn geen inhoudelijke vereisten

Verplichte voorafgaande modules: Er zijn geen voorafgaande modules noodzakelijk.

21.4 Doelstellingen

De cursist

- kent de specificaties van de verschillende hedendaagse video-standaarden
- kent de verschillende soorten video-camera's en hun specificaties
- kent de verschillende mogelijkheden om beelden te capteren
- kan een bewuste keuze maken tussen de verschillende montagepakketten
- kan het montageprogramma configureren
- kan de interface van het programma gebruiken
- kan beelden capteren als basis voor de montage
- kan een project voorbereiden
- kan shots op een tijdslijn plaatsen en eenvoudige transitie toevoegen
- kan geluid opnemen en toevoegen aan de montage
- kan transparency (blue-key) instellen
- kan eenvoudige titels toevoegen
- kan de montage terug wegschrijven naar een analoge of digitale tape

21.5 Leerinhouden module “Videobewerking 1”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist:	
Kent de specificaties van de verschillende hedendaagse video-standaarden	Specificaties <ul style="list-style-type: none"> • PAL • NTSC • SECAM
Kent de verschillende soorten video-camera's en hun specificaties	Videocamera's <ul style="list-style-type: none"> • digitale • analoge
Kent de verschillende mogelijkheden om beelden te capteren	Capteren <ul style="list-style-type: none"> • analoog • digitaal
Kan een bewuste keuze maken tussen de verschillende montagepakketten	Montagepakketten <ul style="list-style-type: none"> • overzicht • mogelijkheden van de pakketten
Kan het montageprogramma configureren	Configureren <ul style="list-style-type: none"> • videoformaat • werkschijven • apparaatbesturing • standaardinstellingen •
Kan de interface van het programma gebruiken	Interface <ul style="list-style-type: none"> • vensters • palletten • preview • tijdslijn • ...
Kan beelden capteren als basis voor de montage	Capteren <ul style="list-style-type: none"> • batchcapteren • stopmotion • analoog en digitaal
Kan een project voorbereiden	Verzamelen materiaal <ul style="list-style-type: none"> • shots • geluiden • muziek • foto's Organiseren van data op de harde schijf
Kan shots op een tijdslijn plaatsen en eenvoudige transitie toevoegen	Tijdslijn <ul style="list-style-type: none"> • in- en uitpunten bepalen • shots in juiste volgorde plaatsen • shots op de juiste videolijn plaatsen Transitie <ul style="list-style-type: none"> • juiste keuze maken • instellingen per transitie

Kan geluid opnemen en toevoegen aan de montage	<p>Geluid</p> <ul style="list-style-type: none"> • opnemen via microfoon • opnemen van muziekCD • toevoegen aan tijdslijn • volume instellen • balans instellen
Kan transparency (blue-key) instellen	Blue-key
Kan eenvoudige titels toevoegen	<p>Titels</p> <ul style="list-style-type: none"> • toevoegen • wijzigen • lettertype- en grootte • positioneren • templates gebruiken • stilstaande, rolling en scrolling titel
Kan de montage terug wegschrijven naar een analoge of digitale tape	<p>Wegschrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • analoog • digitaal

21.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- geluidskaarten
- boxen of hoofdtelefoons
- digitale opnamekaarten (bijv. firewire)
- digitale camera
- TV
- videospeler

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fototoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP
- analoge opnamekaarten

21.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Het aspect "Presenteren" beperkt zich niet kouter tot het beheren van het presentatiepakket. Ook het daadwerkelijk presenteren in al zijn aspecten (houding, voorkomen, uitspraak, ...) kan aan bod komen. Het werken met concrete opdrachten die klassikaal voorgesteld en besproken worden kunnen in deze module een plaats vinden.

21.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.

- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

21.9 Bibliografie

GEERT KUSTERS, Adobe Premiere, Format C Communications
 ADOBE, Classroom in a book: Premiere, Add. Wesley/Peachpit
 JEFF SENGSTACK, Teach yourself Premiere in 24 hours, Sams
 ADELE DROBLAS, SETH GREENBERG, Premiere 6.5 Bible, John Wiley & Sons
 DENNIS CHOMINSKY, Premiere Fundamentals, New Riders

22.1 Organisatie

Studieduur: 60 lestijden

Onderwijsvorm: Technisch secundair onderwijs

Graad: 3de graad

Aantal lestijden AV/TV/PV: 60 lestijden TV

22.2 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert de verdere technische aspecten om een gevorderde videomontage te maken waarbij de aandacht uitgaat naar de eigen creativiteit.

22.3 Beginsituatie

Inhoudelijke vereisten: De cursist kan een eenvoudige videomontage creëren

Verplichte voorafgaande modules: Module videobewerking 1

22.4 Doelstellingen

De cursist:

- kan gevorderde transities toevoegen aan de montage
- kan gevorderde hulpmiddelen toevoegen zoals inserts en markeerpunten
- kan beeld- en audioeffecten toevoegen
- kan freeze en slow-motions creëren
- kan titeffecten toevoegen
- kan de montage wegschrijven naar verschillende formaten en op verschillende media

22.5 Leerinhouden module “Videobewerking 2”

ALGEMENE DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De cursist:	
Kan gevorderde transities toevoegen aan de montage	Transities <ul style="list-style-type: none">• gevorderde
Kan gevorderde hulpmiddelen toevoegen zoals inserts en markeerpunten	Hulpmiddelen <ul style="list-style-type: none">• inserts• markeerpunten• plaatsen• monteren op muziek
Kan beeld- en audioeffecten toevoegen	Beeld- en audioeffecten <ul style="list-style-type: none">• toepassen op een shot• instellingen
Kan freeze en slow-motions creëren	Freeze en slow-motions <ul style="list-style-type: none">• snelheid instellen• frame exporteren
Kan titeffecten toevoegen	Titeffecten <ul style="list-style-type: none">• schaduw toevoegen• outline maken• snelheid regelen van de bewegende titels
Kan de montage wegschrijven naar verschillende formaten en op verschillende media	Exporteren <ul style="list-style-type: none">• streaming media• windows streaming• real streaming• videoCD• DVD (U)

22.6 Minimale materiële vereisten

Vereist

- computerklas (best met minimum 17 inch schermen)
- printer
- geluidskaarten
- boxen of hoofdtelefoons
- digitale opnamekaarten (bijv. firewire)
- digitale camera
- TV
- videospeler

Aanbevolen

- breedbandtoegang tot internet
- netwerk
- dataprojector
- scanner
- digitaal fototoestel
- opslagmedia zoals CDR of ZIP
- analoge opnamekaarten

22.7 Methodologische wenken

- Bij dit onderdeel moet de nadruk liggen op het leren oplossen van problemen eerder dan op het aanleren van het pakket zelf. Dit betekent dat minimaal van elk probleem een analyse dient gemaakt te worden, vooraleer de concrete invoering op de computer wordt aangevat.
- De leraar moet uiteraard starten met de basisprincipes en -mogelijkheden van het pakket, maar gaandeweg moeten de toepassingen (of cases) de bovenhand krijgen. Eerst komen eenvoudige problemen aan bod, later gevolgd door meer complexe bedrijfsgerichte projecten. De verdere mogelijkheden van het pakket worden slechts besproken wanneer de toepassing dit verantwoordt. Daar de meeste pakketten enorm veel mogelijkheden hebben, is het zeker niet de bedoeling om alles te bespreken. Beter minder maar grondig, dan veel en oppervlakkig.
- In de meest optimale situatie worden niet één na één de hoofdstukken van het leerplan behandeld, maar projecten of thema's waarin die onderwerpen geïntegreerd worden. De leraar moet er in elk geval over waken om zo weinig mogelijk korte betekenisloze oefeningen te maken.
- De cursisten moeten zo vlug mogelijk werken met de helpfunctie zodat ze zelfstandig problemen leren oplossen. Uiteraard wordt hen voldoende tijd gegeven om te oefenen.
- Er moet terdege aandacht besteed worden aan de creativiteit van de cursisten. Zo is het uitgesloten dat de leraar steeds de opgave kant-en-klaar aflevert zodat de cursisten die slechts moeten kopiëren. Eigen inbreng i.v.m. de lay-out is veel waardevoller. Zelfstandig werk moet maximaal aan bod komen.
- Het aspect "Presenteren" beperkt zich niet kouter tot het beheren van het presentatiepakket. Ook het daadwerkelijk presenteren in al zijn aspecten (houding, voorkomen, uitspraak, ...) kan aan bod komen. Het werken met concrete opdrachten die klassikaal voorgesteld en besproken worden kunnen in deze module een plaats vinden.

22.8 Evaluatie

- De leerstof kan geëvalueerd worden via zowel proces- als productevaluatie. Beide hebben dan de vorm van een praktische proef, waarbij één of meer werkstukken moeten afgeleverd worden.

- Permanente evaluatie spreidt de prestatiedruk en biedt mogelijkheden tot bijsturing indien nodig.
- Het is evident dat er duidelijke afspraken met de cursist dienen gemaakt te worden met betrekking tot de vorm en het tijdstip van de proeven. Hierbij is het examenreglement van het centrum een belangrijk instrument in de openheid naar de cursisten toe. Om de zelfevaluatie van de volwassene te vergroten is het belangrijk dat de cursist weet op welke aspecten van de opdrachten de nadruk ligt.
- Vermits vooral vaardigheden getest worden, moeten bij voorkeur de kennisinhouden beschikbaar gesteld worden (bijv. met gebruik van de cursus of de handleiding).
- Elke opgave moet communicatief eenduidig zijn (slechts voor één interpretatie vatbaar, goed afgebakend en met zo weinig mogelijk kettingopdrachten). Indien de cursist bij een complexe oefening plots niet verder kan, moet de leraar hulp bieden.
- Het spreekt vanzelf dat de cursisten op toetsen en examens enkel te maken krijgen met opgaven waaraan ze zich min of meer verwachten. De probleemstellingen moeten betrekking hebben op de kennis en vaardigheden die voor de leerstofvoortgang onmisbaar zijn, die voor het opleidingsprofiel normaal functioneel zijn en die een normale instroomgroep haalbaar is.
- De analyse van de antwoorden geven aanleiding tot bijstellingen en tot leeradviezen. De geëvalueerde werkstukken zijn ter inzage van de cursisten. Knelpunten worden klassikaal besproken.

22.9 Bibliografie

GEERT KUSTERS, Adobe Premiere, Format C Communications
 ADOBE, Classroom in a book: Premiere, Add. Wesley/Peachpit
 JEFF SENGSTACK, Teach yourself Premiere in 24 hours, Sams
 ADELE DROBLAS, SETH GREENBERG, Premiere 6.5 Bible, John Wiley & Sons
 DENNIS CHOMINSKY, Premiere Fundamentals, New Riders

Dit leerplan kwam tot stand door de samenwerking tussen de leerkrachten grafische technieken uit:

PCVO Waas en Durme

CVO Heusden-Zolder

20 februari 2003